

گفتگوی گزارشگر برنامه کارگردای جمهوری اسلامی با آقای داریوش فروهر وزیر کار و امور اجتماعی

روز شنبه ۵۸/۲/۲۲

گزارشگران: آقایان احمدی و عدالت

سؤال کرده بودید که رانندگان کامیون بدون کار شده‌اند ولی پس از پایان اعتصابها درباره کار رانندگان کامیونها شروع شد جز اینکه میزان اشتغال بسطح گذشته نرسید اما درد و روز گذشته هم تخلیه و بارگیری در بند رخرمشهر متوقف شده است بعلمت اعتصاب کارگران شرکت ایران ترمینال که این در وضع زمین باشد بارها در شصت و هفتم در این محل در اشتغال رانندگان کامیون که به هیچ وجه نمیتواند اثری روی بیکاری رانندگان کامیون عدم ترخیص کالا از گمرکات ایجاد کرده بود که با معافیت هائی که وزارت دارائی و اقتصادی پیش بینی کرد بازرگان خواهند توانست با سرعت بیشتری کالای خود را ترخیص کنند و فکر میکنم که اشتغال رانندگان تا اندازه زیادی به وضع گذشته بازگردد و بحران بیکاری در این رشته از کار کاملاً کنترل بشود.

— دومین سؤال مربوط به کارگران خارجی است در این مورد در دوسه روز گذشته خبری نقل شده بود در جراید که عبارت از تحصن چهارصد کارگر شرکت سازنده سد لار بعلمت اختلاف با کارفرمایان ایتالیائی شرکت. این شرکت دو هزار کارگر دارد ۱۲۰۰ نفر آنها هندی و پاکستانی هستند که بعد از دستورالعمل وزارت کار مبنی بر خاتمه کار کارگران خارجی در ایران تعدادشان کاهش یافته اما هنوز تعداد زیادی از آنها مشغول بکار هستند، در این مورد میخواهم بدانم وزارت کار چه اقدامی کرده است

جواب: سیاست وزارت کار در مورد کارگران خارجی که دارای مهارتهای سطح پائین هستند بطور کلی پایان دادن به اشتغال آنها است تا از این راه به اشتغال کارگران ایرانی کمک بشود. بهمین دلیل در نخستین اطلاعیه وزارت کار و امور اجتماعی که در تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۹ منتشر شد تذکره داد که کلیه پروانههای کار اتباع خارجی در ردههای سرپرستی و پائین تر از آن مانند رانندگی کارگری تا پایان فروردین ماه ۱۳۵۸ اعتبار دارد و دومین اطلاعیه در این مورد در تاریخ ۱۳۵۸/۱/۲۴ صادر شد که در آن یادآوری شد کلیه پروانههای کار اتباع خارجی دارای مشاغل سرپرستی و پائین تر از آن رانندگان وسایل نقلیه منشیها، مستخدمین منازل و شرکتهای کارگران نیمه ماهر و نظایر آن تا پایان فروردین ماه سال ۱۳۵۸ اعتبار دارد از پایان فروردین ماه هیچ پروانه کار جدید برای اینگونه مشاغل

صادرنشده است هیچ پروانه‌ای تمدید نشده و اداره کل استخدام اتباع خارجی با همکاری صندوق کارآموزی سعی کرده است بجای اینگونه کارگران خارجی کارگران ایرانی معرفی کند و کارفرمایان را از اینگونه مشاغل بی نیاز کند - اما همانطور که عده زیادی کارگر خارجی بدون پروانه کار در گذشته بکار اشتغال داشته‌اند هم اکنون عده کسانی که به اداره اشتغال اتباع خارجی برای تعیین تکلیف خودشان مراجعه نکرده‌اند بسیار زیاد هست در پیروی از سیاست جانشین کردن کارگر ایرانی بجای کارگر خارجی از تمام مؤسسات صنعتی و سایر موسساتی که کارگران خارجی در استخدام آنها بوده‌اند بازرسی بعمل خواهد آمد و بنحوی که به تولید لطمه‌ای وارد نزند کارگرهای ایرانی را جانشین کارگرهای خارجی خواهیم کرد و اگر کارفرمایان در این مورد کوتاهی کنند مجازات های قانونی در مورد آنها اعمال خواهد شد در مورد شرکت سازنده سد لار هم به همین ترتیب عمل خواهد شد و در مورد این شرکت گفته شده است بازرسی به عمل بیاید و مقررات اجرا شود .

ب- در مورد بکارگرفتن افراد متخصص خارجی در صورتیکه کارگران ایرانی وجود نداشته باشند ؟

ج - در این گونه موارد کمیسیونی در اداره کل استخدام خارجی تشکیل شده است که با تشخیص آن کمیسیون عمل میشود اگر متخصصین خارجی اشتغال بکار داشته باشد که مشابه آن در ایران وجود نداشته باشد با تشخیص آن کمیسیون به متخصصین خارجی اجازه کار داده خواهد شد .

س - در مورد حداقل دستمزد

ج - همانطور که در اطلاعیه وزارت کار و امور اجتماعی در مورد حداقل دستمزد کارگران توضیح داده شده بود تعیین حداقل دستمزد یک مسئله اقتصادی و اجتماعی است که در اثر فوری و مقطعی هر قدرت خرید کارگران از یک طرف و قیمت تمام شده کالا از طرف دیگر دارد و باید میزان آن بنحوی تعیین شود که ناگزیر قدرت خرید کارگران را کاهش ندهد پرهیز شود به همین دلیل مساله در اداره کل بهره‌وری و مزد تحت رسیدگی دقیق قرار دارد و شورای عالی کار که باید حداقل دستمزد را تعیین کند منحل شده است و با بررسی رابرای دعوت از شورای عالی کار دوره جدید تمام کرده‌ایم . امیدواریم این شورای در این هفته تشکیل شود . یکی از نخستین مسائلی که مورد رسیدگی قرار خواهد داد - مساله حداقل دستمزد هست که من امیدوارم به واقعیت نزدیک باشد یعنی فقط یک حداقل بر روی کاغذ نباشد و برآستی بتواند یک حداقل زندگی را برای کارگر و همسر و فرزند او حتی بیش از دو فرزند تامین کند .

س - رقم افزایش حد اقل دستمزد ؟

ج - چون مساله تحت بررسی است من اذعان رقم دقیق معذورم .

س - در رابطه کارفرمایان با وزارتکار ، مشاهده شده در چند مورد مجتمع صنعتی که تصفیه عوامل مزدور و وابسته به رژیم گذشته متاسفانه با مخالفت و مقابله با کارفرمایان روبرو شده در تماسی که با سندیکا ی جدید کارگران داشتیم کارفرمایان با تکا وزارت کار این جبهه گیری را اختیار کردند . چه اقدامی صورت خواهد گرفت .

ج - من از هنگامیکه به وزارتکار آمد مگفتم خدمتگذار کارگران خواهم بود از همان هنگام کوشش کردم که وزارت کار برآستی در خدمت کارگران درآید تمام این مدت دیدید دستوراتی که در این زمینه داده شده است در زمینه حمایت از کارگران و پرداخت حقوق و مزایای آنها و جلوگیری از اخراج آنها بوده است برای تامین این نظر و تنظیم روابط کار ، در اداره کل بازرسی کار کمیته ویژه بازرسان کار پدید آمد که با کمک کارکنان وزارت کار و همکاری گروهی از مبارزان داوطلب ، شبانه روزی ، این کمیته کار کرده است تا هر جایی نظمی در روابط کار ایجاد میشود یا بحقوق کارگران تجاوز میشود بلافاصله رسیدگی کنند و از کارگران حمایت کنند و بدیهی است با کمال تاسف مواردی هم بوجود آمده است که کسانی در میان کارگران تحریکاتی ایجاد کرده اند آنها دست به روشهای غلط و میتوانم بگویم ضد کارگری زده اند چون هیچ کارگر شرافتمندی حاضر نیست کار را تعطیل کند هیچ کارگر شرافتمندی حاضر نیست کارفرمایی را بصورت زندانی بگروگان درآورد . در این مورد کمیته بازرسان وزارت کار از تحریک جلوگیری کرده است اگر بخواهند این مورد را بصورت حمایت از کارفرمایان جلوه دهند بطور کلی این یک بی انصافی است که با تبلیغات همان تحریک کنندگان همراه شده است .

س - اینها همچنین از کارفرمایانی نام میبردند که موضع ضد کارگری دارند

ج - ممکن است بسیاری از کارفرمایان موضع ضد کارگری داشته باشند ولی اینگونه کارفرمایان هرگز مورد حمایت وزارت کار قرار نخواهند گرفت و وزارت کار درست در مقابل اینگونه کارفرمایان به سود کارگران خواهد ایستاد .

س - شما در یک سازمان *اراد* از پیش آماده شروع بکار کردید آیا فکر میکنید تمام سازمانهای وزارت کار در روابط گذشته شان با کارگران و کارفرمایان تغییر اصولی و انقلابی داد اماند آیا امکان ادامه روش گذشته وجود ندارد ؟

ج - بگذارید اینجا یک حقیقت بزرگتری را بیان کنم . انقلاب اسلامی ملت ایران یک انقلاب برخوردار از خود جوشی توده مردم بود که فقط از یک رهبر عالی باد رأیت شایسته برخوردار بود در میان این رهبر عالی و توده مردم کادر انقلابی لازم وجود نداشت، بسیاری از کسانی که امروز دواتشه انقلابی هستند تا چندی پیش مردم مانی سربزهزیر بودند که کارهای عادی خود را میکردند به همان دلیل من و سایر وزیران در هنگام شروع بکار در وزارتخانهها ، کادر انقلابی آمادهای که جانشین کادر اداری کنیم نداشتیم و تنها به برکنار کردن کسانی که با شدت به خدمت نظام کثیف گذشته درآمده بودند و با آگودگی مالی داشته اکتفا شد بخصوص که من در وزارت کار سعی کردم که همان کارکنان سابق وزارت کار را که آگودگی نداشتند و بنظام گذشته هم بستگی و پیای بندگی نداشتند ، دارای روحیه انقلابی بشوند . و بصورت ابزار کار دولت موقت جمهوری اسلامی ایران در آینده میتوانم بگویم تا اندازه زیادی موفق شدم . شاید در وزارت کار کسانی باشند که در نظام گذشته چند ساعت اداری راهم به بیهودگی میگذرانند ولی امروز شبانهروز کار میکنند تا وظیفهای را که در راه خدمت به کشور ، در راه خدمت به کارگران بعهده گرفتهاند بخوبی انجام دهند . من بهیچوجه ادعا نمیکنم وزارت کار و یا سازمانهای تابعه آن اکنون از هرگونه آگودگی دور شده است ولی میتوانم بگویم که این وزارت خانه بسوی پاکی کامل و انجام وظیفه است و در هر کجا با خطائی روبرو شد ه ایم بسختی با آن برخورد شده است در آینده هم سعی میکنم این سیاست با کمال قدرت ادامه پیدا کند و وزارت کار آن کارائی لازم را برای آنکه خدمتگزار انقلاب اسلامی ملت ایران باشد بدست آورد .

س - درباره کمبود مواد اولیه و مشکلات صاحبان صنایع

ج - رفع کمبود مواد اولیه و مشکلات صاحبان صنایع بطور مستقیم بعهده وزارت کار نیست . با اینهمه چون این مشکلات در آینده اشتغال را تهدید میکند وزارت کار از طریق هیات وزیران و با گفتگو با وزیران مسئول و طرح مساله در شورای عالی اقتصاد سمعی کرده است برای جلوگیری از کمبود مواد اولیه اقدام لازم بعمل آید ~~و~~ *مشاوره* برای راهم گم برای بازرگانان و صاحبان صنایع برای سفارش مواد اولیه وجود داشت از لحاظ اعتباری تا اندازه ای زیاد از میان برده ایم و سایر

د شواریهام تحت بررسی است که از میان برداشته شود و مواد اولیه بموقع بکارخانه‌ها برسد
وصاحبان صنایع از این جهت د چاره‌هیچگونه اشکالی نباشند تا واحدهای صنعتی بکار
خود ادامه دهند .

س - در حالیکه کارگران علاقه شدیدی به تشکیل شوراهای کارگری دارند اما میگردند که
وزارت کار پشتیبان دیگر سندیکاهای کارگری است

ج - وزارت کار صرفنظر از مساله مالکیت صنعتی و نوع مدیریت اعتقاد دارد نهادهایی که
بتوانند تضمین کننده مستمر منافع کارگران باشد سندیکاهای اتحادیه‌های کارگری است .
اتحادیه‌ها هستند که میتوانند باتشکل هرچه بیشتر کارگران و با همبستگی بایکدیگر منافع
کارگران را حفظ کنند. شوراهای یک نهاد موقتی که فقط میتواند در این دوره پس از انقلاب
در بعضی موارد مؤثر و مفید باشد برای وزارت کار پذیرفته شده‌اند ولی از اینها بتوانند
وظیفه اساسی سندیکاهارا عهده‌دار شوند من شک دارم . بهمین دلیل سیاست وزارت کار
را حمایت و تشویق در سالم سازی سندیکاهای قرارداد ادامه که برای ادامه کار کارخانه‌ها وجودشان
مفید میباشد و مورد حمایت قرارداد ادامه .

س - در تماسی که با کارگران نساجی جهان چیت داشتیم و چند کارخانه دیگر اصولاً " کارگران
معتقد بودند تشکیل شوراهای و دخالت کارگران در اداره کارگاه مؤثر بوده و به تضعیف قدرت
مدیریت کمک کرده است

ج - بنظر من افزایش دخالت کارگران در مدیریت و کاهش دخالت کارفرمایان یک جایگاهی
قدرت اساسی نیست و نتایج آنرا خیلی زود بر روی تولید میتوان دید. آنجاها هم که مالکیت
خصوصی را قبول ندارند جای آن مالکیت ملی نهاده شده است نه دخالت کارگران در -
مدیریت .

س - حتی در مورد بازدهی و افزایش تولید معتقد بودم که پس از تشکیل شورای کارگری تولید
کارخانه بمراتب بیش از گذشته است

ج - من چون مورد راتعیین کردید و تصدیق می کنید کاروزیرکار تعیین سیاست کلی است نه رسیدگی به مورد مورد امور، و آماری در دست ندارم که اعتقاد کارگرانی را که نام برد هاید تأیید کند. من همچنین یاد آوری می کنم که مساله مالکیت صنعتی چه بطور خصوصی باشد و چه بطور کلی - مساله مدیریت باید از خالت *میرشناس* بدور بماند. البته سند یكاهای کارگری می توانند در همه امور واحد صنعتی مربوط به خودشان نظارت داشته باشند و اگر خطائی می بینند، اگر انتقادی دارند و اگر پیشنهادی دارند ارائه دهند.

س - در مورد مصاحبه اخیرتان با گزارشگر خبرگزاری فرانسه در مورد ملی کردن صنایع

ج - من عین سؤال و پاسخی را که داده ام می خوانم:

سؤال - گزارشگر وست فرانس: "اخیراً" مخصوصاً "بعضی از گروههای چپ گرا"، قدائیان و توده های ها، اینهاد ولت رامتهم میکنند به محافظه کاری در مسائل اقتصادی. و اخیراً "آقای بازرگان" گفت باید کاری کرد که اعتماد اینگونه صاحبان صنایع و مدیران موسسات احیا شود میتوان نتیجه گرفت دولت قصد دارد بسوی یک اقتصاد برنامه ای یا ملی کردن برود آیا جواب دولت در این باره و خواستهائی که از طرف کمیته های کارگری در باره ملی کردن صنایع عنوان میشود چیست؟

ج - با طرز تلقی گروههای چپ بخصوص دودسته ای که اسم بردید در باره اقدامهای دولت آشنائی ندارم. فکر می کنم اشخاص غیر مسئول خیلی آزاد بتوانند صحبت کنند و آروز پروری نمایند ولی موضع بازرگان و موضع دولت نخست در این خط است که صفت کنونی بکار خود ادامه دهد تا هم از نیاز دولت به ساخته های خارجی کاسته شود و هم با اشتغال کارگران لطمه وارد نیاید و هر جا باین برنامه لطمه می خورد از تعیین مدیریت دولتی بروی صنایع و در چند مورد ملی کردن آن پرهیز نکرده است. در باره ملی کردن کلیه رشته های صنعت، اکنون دیگران فقط شعار میدهند و جنجال میکنند اما دولت و حزبهای طرفدار دولت این موضوع را بطور جدی بررسی میکنند زیرا تصمیم اساسی در این باره روی خطوط روزنامه ها و یاد رتظاهر کوچه و بازار گرفته نخواهد شد بلکه این مجلس موسسان آینده است که باید ضمن تدوین قانون اساسی تکلیف مالکیت، بخصوص مالکیت صنعتی راتعیین کند. ولی تمام کارخانه ها و موسسات وابسته بخاندان پهلوی و تمام کارخانه ها و موسسه های مربوط به کسانی که در اد گاههای انقلاب محکوم شده اند تاکنون ملی شده و بسیاری موسسه های دیگر هست که برای آنها مدیر دولتی تعیین شده و مقدمات ملی کردن آنها فراهم شده است.